

Józef Glemp

Ks. Kazimierz Głowiński (1862-1946)

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 15/3-4, 299-300

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wkład ks. Janasika w dziedzinę prawa kanonicznego to przede wszystkim działalność dydaktyczna i sędownicza. Jako profesor prawa kanonicznego przez 14 lat wykładów w Seminarium w Poznaniu wpływał na formację kanoniczną licznych zastępów kapłanów Archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej. Dorobek piśmienniczy obejmuje cztery pozycje, odnotowane w Polskiej Bibliografii Prawa Kanonicznego (wyd. O. Bara): „Nowy Kodeks Prawa Kanonicznego” — *Wiadomości dla Duchowieństwa* 5 (1918) 6—7, 14; „Benedykt XV a nowy Kodeks Prawa Kanonicznego” — *Wiadomości dla Duchowieństwa* 9 (1922) 75—78; „Kilka uwag o zapowiadanej ustawie polskiej o prawie małżeńskim osobowym” — *Wiadomości dla Duchowieństwa* 19 (1929) 191—196; „De nova lege poloica matrimoniali” — *Apollinaris* 3 (1930) 119—124

Nadto, od roku 1931 opublikowanych zostało kilkadziesiąt wyroków rotalnych, które ks. Janasik, jako przewodniczący zespołu sędziowskiego w procesie (ponens) redagował. Większość tych wyroków opublikowana jest w „*Sacrae Romanae Rotae Decisiones seu sententiae*”, w tomach XXIII—XXXIV, obejmujących lata 1931 do 1942. Sentencje, jak wiadomo, publikowane są w tym wydawnictwie po 10 latach od zapadnięcia wyroku. W sentencjach „*coram Janasik*” zawarty jest bogaty materiał z zakresu jurysprudencji kościelnej. Dotyczy niemal wszystkich tytułów zachodzących przy orzeczeniach nieważności małżeństwa. Ostatnia sentencja, która zapadła pod przewodnictwem ks. Janasika, jest z dnia 15. X. 1942 r.

Bibliografia

Filipiak B. Mons., *Listy z Rzymu*, Rzym 1968 s. 14—16 i 229—230; Wspomnienie pośmiertne — *Wiadomości duszpasterskie*, Poznań, nr 4 (1945) s. 18—19.

Ks. Kazimierz Głowiński (1862—1946)

Wśród prawników-duszpasterzy starego pokolenia godny pamięci jest ks. Kazimierz Głowiński. Urodził się w Obornikach Wlkp. dnia 22. I. 1862 r. Po maturze uzyskanej w gimnazjum w Poznaniu udał się na studia teologiczne do Rzymu. Był to okres „kulturkampfu” i seminaria duchowne w Gnieźnie i w Poznaniu były zamknięte. Jako kleryk studiujący w Rzymie był łącznikiem między kardynałem Ledóchowskim, deportowanym po dwuletnim więzieniu, w r. 1876 do Rzymu, a tajnym zarządem archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej. Studia rzymskie ukończył doktoratem z prawa kanonicznego i licencjatem z filozofii. Po święceniach kapłańskich otrzymanych w Rzymie w r. 1888 wrócił do kraju i objął funkcję wikariusza w Biezdrowie. W r. 1894 otrzymał parafię w Żegocinie, w powiecie jarocińskim, i w niej pracował przez 52 lata, aż do swej śmierci. Od r. 1938, z okazji złotego

jubileuszu kapłaństwa, odznaczony został godnością honorowego Kapituły Metropolitalnej w Gnieźnie.

Jako duszpasterz odznaczał się sumiennością i gorliwością. Rękopisy kazań, jakie pozostały, świadczą, jak rzetelnie pojmował swą pracę dla wiejskiego ludu. Był także społecznikiem. Przeciwstawiał się kolonizacji niemieckiej. Parafianom pożyczał pieniądze, byle odwieźć ich od wyprzedazy ziemi. Był czynnym członkiem Polskiego Komitetu Wykonawczego. Gorliwie popierał szkolnictwo polskie podczas okresu zaboru pruskiego oraz Towarzystwo Czytelń Ludowych.

Podczas drugiej wojny światowej w r. 1941, aresztowany przez hitlerowców, został osadzony w forcie VII w Poznaniu, zwanym „fortem śmierci”, a potem odesłany do obozu w Bojanowie, skąd został wysiedlony do tzw. Generalnej Gubernii. Po wyzwoleniu wrócił natychmiast do Żegocina, w którym pozostał, jak ślubował, do śmierci. Przyszła ona nagle dnia 15. X. 1946 r.

Był ks. Głowiński kapłanem uczonym i chętnie chwycił za pióro. W r. 1970 odnaleziono na strychu plebanii w Żegocinie dwa rękopisy ks. Głowińskiego: „O świeckiej władzy Papieży” z roku 1908 oraz „Za prawdę — Dzieje państwa kościelnego i Zabór Rzymu” z r. 1911. Są to prace popularyzacyjno-naukowe, pisane pięknym i zrozumiałym językiem. Przebijają z nich szeroka wiedza historyczna autora, jak również znajomość dziejów Włoch XIX stulecia. Gorąca miłość do Kościoła łączy się z akcentami patriotycznymi. W swoich pracach ks. Głowiński podziela poglądy de Maistra oraz teologów niemieckich XIX w., wśród których dominowało przekonanie, że władza świecka Papieży jest konieczna do skutecznego pełnienia ich urzędu duchowego. Gdyby Papież nie był suwerenem — rozumuje ks. Głowiński — byłby poddanym króla lub cesarza. Podaństwo doczesne sugerowałby światu chrześcijańskiemu, że Papież może ulegać monarchom także w dziedzinie duchowej — stąd też wypływa konieczność państwa kościelnego.

Dlaczego prace te nie zostały opublikowane — nie wiadomo. Kiedy w r. 1911 chciał opublikować pracę o dziejach państwa kościelnego, przedstawiciel Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu dopytywał się, jakie mona by poczynić skróty. Znana jest jedyna publikacja ks. Głowińskiego: „Pakt Lateraneński i konkordat włoski”, Poznań 1931.

Opracowania

Ks. Kledzik, *Wspomnienie pośmiertne — śp. ks. Kazimierz Głowiński*, — Wiadomości Archidiecezji Gnieźnieńskiej 1 (1946) nr 3 s. 43—44. Akta personalne ks. Głowińskiego zaginęły podczas wojny.

Ks. Józef GLEMP